

Sít'ové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2015

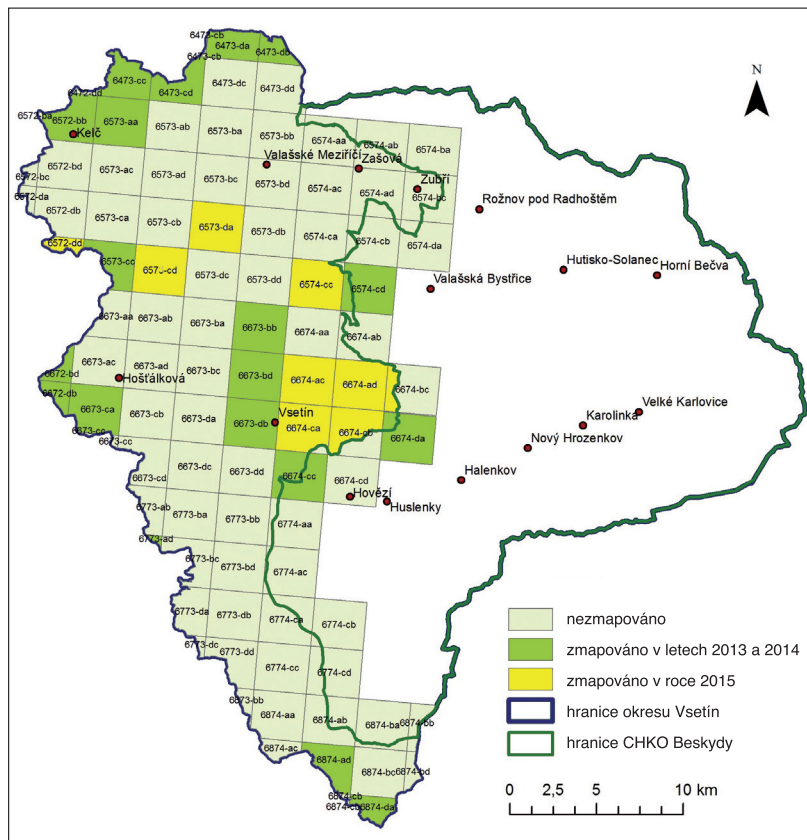
Sít'ové mapování cévnatých rostlin probíhalo na Vsetínsku již třetí vegetační sezónu. Sběr botanických dat na území vsetínského okresu, přesněji pouze na území ležícím mimo Chráněnou krajinnou oblast Beskydy, navazoval na výsledky z roku 2014 (TKÁČIKOVÁ et al. 2014) a na pilotní část, která proběhla v roce 2013 (TKÁČIKOVÁ et al. 2013), s využitím metodiky použité během sít'ového mapování cévnatých rostlin na území CHKO Beskydy (POPELÁŘOVÁ et al. 2011). Základním cílem mapování bylo zjištění přítomnosti všech druhů cévnatých rostlin v jednotlivých mapovacích polích (Obr. 1) ve vybraném území. Pozorované rostliny se zaznamenávaly do tzv. škrtačích formulářů. V roce 2015 mapování probíhalo v devíti mapovacích čtvrcích zvolených tak, aby co nejlépe zachycovaly druhovou diverzitu květeny. Čtverce pokrývaly většinu biotopů vyskytujících se na území okresu a na ně svým výskytem vázaných druhů rostlin. Výběr byl cílen také na pokrytí většiny fytochorionů zasahujících na území vsetínského okresu: 76a. Moravská brána vlastní, 80a. Vsetínská kotlina, 81. Hostýnské vrchy a 82. Javorníky.

Celkem bylo zaznamenáno 2077 údajů o výskytu cévnatých rostlin. Podle aktuálního červeného seznamu (GRULICH 2012) se tyto údaje týkají i 45 ohrožených či vzácnějších taxonů cévnatých rostlin (TKÁČIKOVÁ 2015). Jsou to např. zástupci vstavačovitých (*Cephalanthera damasonium*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. majalis*, *D. sambucina*, *Gymnadenia conopsea*, *Listera ovata*, *Orchis mascula*, *Platanthera bifolia* a *Traunsteinera globosa*), ale také některé druhy teplomilné (*Cirsium pannonicum*, *Crepis praemorsa* a *Geranium sanguineum*) očekávané a potvrzené v těsném okolí Vsetína. Další skupinou jsou druhy lesní, vázané jak na zachovalé listnaté háje teplejších poloh (*Aquilegia vulgaris*, *Arum cylindraceum*, *Cerastium lucorum*, *Lilium martagon*, *Stachys alpina*), tak na horské bučiny až jedlobučiny (*Blechnum spicant*, *Dentaria enneaphyllos*, *Dentaria glandulosa*, *Luzula luzulina*, *Polystichum aculeatum* a *Veronica montana*). Výrazná je i skupina druhů vázaných na zachovalé pastviny a krátkostébelné louky (*Antennaria dioica*, *Hypochaeris maculata*, *Viola canina* subsp. *ruppii*), které mizejí vlivem eutrofizace krajiny a absence odpovídajícího hospodaření. K fytogeograficky významným druhům náleží skupina taxonů s vazbou na karpatská pohoří, které jen zřídka zasahují směrem na západ na střední a severní Moravu a v některých případech až do Čech (*Carex pendula*, *Equisetum telmateia*, *Euphorbia amygdaloides*, *Valeriana simplicifolia*).

K významnějším floristickým nálezům je možno řadit ověření lokality silně ohroženého poddruhu zdravínku jarního pravého (*Odontites vernus* subsp. *vernus*) v údolí Velký Skalník ve Vsetíně-Jasenících. Rozšíření tohoto taxonu v Beskydách nedávno zpracoval DANČÁK (2011). Výskyt v údolí Velký Skalník je znám od roku 2000 (DANČÁK 2011) a ověřen byl také v roce 2008 (KOUTECKÝ et al. 2009) během floristického kurzu na Vsetíně. Tento časný ekotyp zdravínku jarního roste v závěru údolí v obilném poli spolu s dalšími zajímavějšími druhy, např. *Centaurea cyanus*, *Trifolium incarnatum*. Populace na této lokalitě je početná a není přímo ohrožena, přesto je poddruh obecně ohrožen na celém území vsetínska kvůli ústupu od tradičního hospodaření a mizení dřívě běžných drobných políček z krajiny.

Podrobný průzkum flóry v rozsáhlejších územích je náročný z několika důvodů. Protože se jedná o živé organismy – rostliny, je průzkum časově omezen pouze na vegetační sezónu během roku. Dále klade průzkum vysoké nároky na mapovatele – a to jak po stránce fyzické (jedná se zpravidla o členitý terén), tak zejména po stránce odborné. Vyžaduje totiž zevrubnou znalost rostlinných druhů pro vytvoření kvalitního a pokud možno kompletního soupisu a zároveň dobré povědomí o regionální flóře – schopnost odlišit, které druhy jsou regionálně běžné a které vzácné a ohrožené, popř. zcela nové pro region (tj. odlišit, které nálezy vyžadují podrobnější záznamy). Sít'ové mapování cévnatých rostlin je proto víceleté. V průběhu mapování byla založena informační webová stránka (www.mapovanivs.cz), kde jsou průběžně zveřejňovány zajímavé nálezy. Potenciální noví

mapovatelé zde o síťovém mapování naleznou také všechny základní informace pro případ, že by se do něj chtěli aktivně zapojit. Nalezené druhy jsou postupně zapisovány do nálezové databáze Moravskoslezské pobočky ČBS (www.nalezovka.cz). Síťové mapování je realizováno občanským sdružením Rosička, pod záštitou Moravskoslezské pobočky České botanické společnosti.

Obr. 1: Území okresu Vsetín mimo CHKO Beskydy s devíti čtverci síťového mapování (žlutě) zkoumanými v roce 2015. Fig. 1: Vsetín region map showing nine grid cells (in yellow) surveyed in 2015.

LITERATURA

- DANČÁK M. (2011): *Odontites vernus* subsp. *vernus*, pp. 321–322. In: POPELÁŘOVÁ M., HLISNIKOVSKÝ D., KOUTECKÝ P., DANČÁK M., TKÁČIKOVÁ J., VAŠUT R. J., VYMAZALOVÁ M., DVORSKÝ M., LUSTYK P. & OHRYZKOVÁ L.: Rozšíření vybraných taxonů cévnatých rostlin v CHKO Beskydy a blízkém okolí (Výsledky mapování flóry z let 2006–2009). *Zprávy České botanické společnosti*, 46: 277–359.
- GRULICH V. (2012): Red List of vascular plants of the Czech Republic: 3rd edition. *Preslia*, 84: 631–645.
- KOUTECKÝ P., POPELÁŘOVÁ M., LUSTYK P., DANČÁK M., TKÁČIKOVÁ J. & HLISNIKOVSKÝ D. (2009): Výsledky floristického kurzu České botanické společnosti ve Vsetíně (29. června – 5. července 2008). *Zprávy České botanické společnosti*, 44, Příl. 2009/1: 1–106.
- POPELÁŘOVÁ M., HLISNIKOVSKÝ D., KOUTECKÝ P., DANČÁK M., TKÁČIKOVÁ J., VAŠUT R. J., VYMAZALOVÁ M., DVORSKÝ M., LUSTYK P. & OHRYZKOVÁ L. (2011): Rozšíření vybraných taxonů cévnatých rostlin v CHKO Beskydy a blízkém okolí (Výsledky mapování flóry z let 2006–2009). *Zprávy České botanické společnosti*, 46: 277–359.
- TKÁČIKOVÁ J. (2015): *Síťové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2015*. Ms., 45 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín]
- TKÁČIKOVÁ J., DANČÁK M., KOCIÁN P. & HLISNIKOVSKÝ D. (2013): *Síťové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín*. Ms., 14 pp. [Depon in: Muzeum regionu Valašsko, Valašské Meziříčí]

JANA TKÁČIKOVÁ

Rosička, o. s., Jarcová 102, CZ-756 24 Bystřička, e-mail: janatkacikova@seznam.cz